

Remiss Underlag till en färdplan för
ett Sverige utan klimatutsläpp 2050

Regeringskansliet
Miljödepartementet
Miljöminister
Lena Ek

REMISSYTTRANDE

Naturvårdsverkets underlag till regeringen för utformning av en svensk klimatfärdplan för att nå noll i nettoutsläpp av växthusgaser till 2050

Svenska Teknik&Designföretagen (STD-företagen) ber att få lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Underlaget till en svensk färdplan är en bra början, men behöver kompletteras med ytterligare sektorer och ta sin utgångspunkt i ett systemperspektiv. Mycket teknik finns redan framme men används inte. Att förlita sig till så stor del på framtida tekniska lösningar och teknik vore förödande. Många alternativa former i kombination med beteendeförändring bland medborgarna skulle nå långt mycket längre.

Viktiga slutsatser

- Komplettera planen med de områden som saknas
- Ta utgångspunkt i ett systemperspektiv för högre effekt
- Skapa styrmedel som gynnar utveckling på flera plan
- Skapa forskningsarenor där akademi och näring möts och skapar framtida möjligheter med hög innovationsfaktor

Färdplanen brister vad gäller samhällsplaneringsperspektivet

Det underlag till färdplan som Naturvårdsverket har arbetat fram är ett bra underlag som berör ett antal större sektorer. Den angriper frågan från ett bra fokus som tar sin ansats i en effektivisering i användandet. Dock finns generellt sett en övertro på framtida tekniska lösningar och system samt en avsaknad av ansats och åtgärder utifrån ett systemperspektiv. Till exempel berör man inte följande områdens betydelse och möjligheter, i tillräcklig omfattning: samhällsplanering, infrastruktur/spårtrafik, energiproduktion/distribution, avfallshantering/återvinning, befintlig bebyggelse, livsstil och konsumtionsvanor.

Det underlag som presenterats berör enbart en begränsad del av en nationell färdplan. Planen behöver konkretiseras! Rapporten är väldigt övergripande i sin beskrivning av hur man ska kunna uppnå målen som ställs upp och uppfyller inte helt Miljödepartementets beskrivning av uppdraget. För att färdigställa arbetet behövs mer konkreta förslag på åtgärder, även inom utelämnade sektorer.

En vital fråga som inte beskrivs i tillräcklig omfattning är de nationella infrastrukturinvesteringar och den infrastruktukskuld som redan finns. Ökade investeringar inom infrastruktur och att styra infrastrukturinvesteringarna till områden som ger resultat med hänsyn till klimathotet skulle skapa konkreta resultat och nya möjligheter till klimatsmarta lösningar. Det berör bl.a. områden som spårtrafik, fjärrvärme, biogas, smarta elnät mm

STD-företagen efterfrågar även konkreta åtgärder för att minska utsläppen från medborgarnas konsumtion och beteendemönster. Ny statistik är bra men konkreta åtgärder och aktiviteter är av vital betydelse för att uppnå effekt.

Det saknas även utredning kring alternativa styrmedel, premierande styrmedel samt kostnadseffektivitetsanalys av föreslagna styrmedel. En stor del av färdplanens förverkligande är beroende av dessa styrmedel. Naturvårdsverket har också satt stora förhoppningar till CCS, vilket begränsar förslagen på alternativa åtgärder och utelämnar aktiviteter och åtgärder inom de områden som inte prioriterats. De beräkningar som Naturvårdsverket bygger sin utredning på tar för stor utgångspunkt i CCS. Den tekniken är bara i sin begynnelse och vi vet ännu inte om den håller framöver. Samtidigt vill vi också påpeka att den inte är allena rådande, utan att det är kombinationen av många olika insatser som kommer kunna göra betydande avtryck.

Att föregå med gott exempel

Det finns ett stort behov av åtgärder inom industrin. Vissa har redan tillkommit, dock inte av sig självt, och de har hittills inte nått önskvärt resultat. Här finns en stor potential i industrins egen proaktivitet och det kan krävas alternativa styrmedel för att påskynda denna process.

Istället för aktivitet och ytterligare utredningar kring ny teknik kan bättre planering och användning av befintlig teknik påskynda processen. Detta skulle ge resultat redan vid investeringarna inom industrin, infrastrukturen och i kommunernas satsningar. Den teknik som redan finns framtagna saknar tyvärr efterfrågan. En brist i kunskap som enkelt kan rättas till. Samhällets olika funktioner måste ha kunskap att beställa utifrån ett klimatsmart perspektiv för att Sverige ska få full effekt på det tekniska kunnandet.

Svenska Teknik&Designföretagen stödjer

- Kravet på ett påskyndande av genomdrivning av ecodesigndirektivet med en successiv revidering på alla produktområden.
- Kraven att byggreglerna behöver ses över när det gäller energihushållning. Där kraven bör baseras på samhällsekonomiska analyser som väger in långsiktiga koldioxidpriser i kalkylen.

På detta sätt utnyttjas den nu starka ekonomiska drivkraften i minskad energianvändning för att uppnå positiva effekter. Åtgärder och genomförande bidrar även till att uppfylla andra miljö- och kvalitetsmål samt till hushållandet med naturresurser. Dessutom minskar

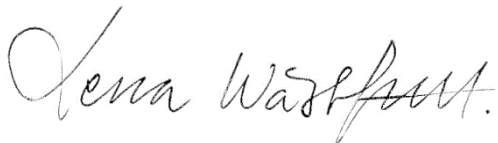
behovet av t.ex. kommunala särkrav när byggandet bättre uppfyller marknadens behov av energieffektiva byggnader.

Vidare föreslår Svenska Teknik&Designföretagen att det råd som miljöministern varit på väg att skapa verkligen kommer till stånd. Vi föreslår dock att sammansättningen i rådet inkluderar kompetens inom samhällsplanering och systemkunnande vad gäller en hållbar utveckling av samhället.

Vi stödjer också förslaget att öka anslagen för forskning. Vi skulle dock vilja se ett nära samarbete mellan akademi och näring. De områden som vi tycker är speciellt viktiga att tillföra är tjänsteutveckling, samhällsplanering, infrastruktur, beteendevetenskap och brukarperspektivet/hållbar konsumtion. Inte minst de senare områdena leder till beteendeförändringar och en annan syn på konsumtion, d.v.s grunden för att kunna få effekt på insatser.

Vi tackar för möjligheten att komma med våra synpunkter och vi ber er återkomma till undertecknad vid eventuella frågor. Vi medverkar gärna med kunskap och erfarenhet på detta viktiga område, med hela arkitekt- och konsultkåren i ryggen.

Stockholm 2013-04-22

Lena Wästfelt
vd, Svenska Teknik&Designföretagen

Mejl: lena.wastfelt@std.se

Mobil: 070-345 69 07